

"If you are filled with pride, then you will have no room for wisdom" African Proverb

VOORSPELDE SUIDER-AFRIKA SE SITRUS-UITVOERE WEERSPIEËL VOORTGESETTE UITDAGENDE BEDRYFSOMGEWING IN 2023

Voor Suider-Afrika se 2023-sitrus-uitvoerseisoen wat volgende maand afskop, het sitrus produksie variëteitsfokusgroepe hul voorspelde uitvoervolumes vir die komende seisoen by die Sitrusbemarkingsforum (CMF) wat hierdie week gehou is, aangebied. Die CMF is as 'n virtuele vergadering gehou met 215 afgevaardigdes wat aangeteken het. Die huidige skatting staan op 142 480 652 (15 kg) kartonne vrugte, met sommige mandarynvariëteite se skattings wat nog uitstaande is. Die 2023-uitvoerseisoen kom ná 'n uiters moeilike jaar vir produsente, wat daartoe gelei het dat 5,7 miljoen kartonne minder in 2022 vir uitvoer gepak is (164,8 miljoen kartonne in totaal), as wat aan die begin van die seisoen voorspel is, en net 1 uit 5 produsente wat 'n positiewe opbrengs gehad het.

Die uitdagings wat in die gesig gestaar is, sluit in: 'n styging in boerdery-insetpryse en vervoerkoste sowel as astronomiese verskeppingsprysverhogings wat die koste om vrugte op die mark te kry, kommersieel onlewensvatbaar vir baie produsente gemaak het. Die bekendstelling van die ongeregverdigde en diskriminerende nuwe Vals Kodlingmot (VKM) regulasies wat deur die Europese Unie (EU) mid-seisoen goedgekeur is; voortdurende verval van openbare infrastruktuur en 'n wisselvallige elektrisiteitsvoorsiening het tot die bedryf se ellende bygedra.

As gevolg van baie van hierdie uitdagings wat na verwagting in 2023 sal voortduur, met sommige wat selfs vererger, soos verhoogde periodes van beurtkrag en steeds groeiende insetkoste, toon die oesvoorspelling vir 'n aantal variëteite slegs matige groei of 'n afname in vergelyking met 2022. Die volgende skattings is vir die komende seisoen verskaf (die finale mandarynskattings sal teen middel April 2023 beskikbaar wees):

Suurlemoene

Die voorspelling tans is dat 37,3 miljoen (15 kg) kartonne na belangrike markte uitgevoer sal word, wat 'n toename van 2,6 miljoen kartonne is in vergelyking met 2022. Hierdie toename is die gevolg van jonger bome, in 'n aantal streke wat in produksie kom, insluitend die Wes-Kaap, Oos-Kaap en KwaZulu-Natal. Die onlangse swaar reën in die Noordelike dele van die land en hael in die Oos-Kaap kan egter moontlik die algehele volumes wat uitgevoer gaan word, verminder namate die impak van hierdie gebeurtenisse realiseer. *Tot op datum is meer as 800 000 kartonne suurlemoene verskep, meer as 200 000 kartonne meer as 2021, en 330 000 meer as 2020. Midde-Ooste bly die voorkeurbestemming met 49% van die volume (2021 46%). Daar was ook 'n toename na Asië tot 22% (2021 18%) en VK tot 3% (2021 2%). Dit was ten koste van Rusland wat af is tot 18% (2021 23%) en Noord-Amerika tot 7% (vanaf 10% in 2021).*

Nawels

Die voorspelling tans toon 'n 2,5 miljoen afname in (15 kg) kartonne nawels wat gedurende die komende seisoen verskep sal word, met 25,3 miljoen kartonne wat na verwagting in totaal uitgevoer sal word. Die rede vir die afname is plase in sommige streke wat besluit het om nie in 2023 uit te voer nie. Onlangse haelstorms in die Wes-Kaap het ook volumes uit die streek geraak asook voortdurende beurtkrag wat boere se vermoë om gewasse te besproei, beïnvloed het.

Valencias

'n Geskatte 54,5 miljoen (15 kg) kartonne Valencia's sal na verwagting in 2023 uitgevoer word, wat 'n toename van 700 000 sal wees vanaf die 53,8 miljoen kartonne wat verlede seisoen verskep is. Goeie weerstoestande in 'n aantal streke het tot die voorspelde toename in produksievlakke gelei. Terugvoer van sommige markte het egter 'n afname in verbruiksvlakke van sitrus in sommige lande aan die lig gebring, wat die finale hoeveelheid wat verskep word kan beïnvloed.

Pomelo

'n Geskatte 12,7 miljoen (17 kg) kartonne pomelo's sal na verwagting gedurende die komende seisoen uitgevoer word, wat 'n afname van 2,1 miljoen is in vergelyking met 2022. Een van die redes vir die daling in voorspelde getalle is baie streke wat nie beplan om klas 2 en vrugte vir verwerkingsdoeleindes (PP) vir uitvoer vanjaar te pak nie. In 2021 is ongeveer 2 miljoen kartonne PP-vrugte vir uitvoer gepak.

